

[Akceptuję](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Skończmy z karą za macierzyństwo w środowisku akademickim

Model kariery akademickiej oparty na całkowitym poświęceniu kosztem rodzicielstwa powinien zostać zastąpiony przez system wspierający opiekę nad dziećmi - uważa dr

Zuzanna Staniszewska z Akademii Leona Koźmińskiego, która bada doświadczenia europejskich liderów i liderki nauki.

Jak podkreśliła w rozmowie z PAP dr Zuzanna Staniszewska, środowisko akademickie powinno pełnić rolę wzorca, pokazując, że wymagające kariery mogą być realnie łączone z rodzicielstwem

Badaczka z ALK kieruje międzynarodowym zespołem, który analizuje doświadczenia liderów i liderki nauki w Europie. Na podstawie tych badań naukowcy wskazują, że doświadczenia rodzicielstwa mogą stanowić istotny zasób dla pracy akademickiej, kształtując sposób prowadzenia badań oraz redefiniując rozumienie odpowiedzialności i sensu pracy naukowej.

Problem ten staje się szczególnie istotny w obliczu kryzysu demograficznego. Dane Eurostatu z 2026 roku wskazują, że współczynnik dzietności w wielu krajach UE, w tym w Polsce (ok. 1,1), spadł znacznie poniżej poziomu zastępowalności pokoleń. Utrzymywanie przekazu o sprzeczności kariery z rodziną może dodatkowo zniechęcać młode badaczki do macierzyństwa.

- W środowisku akademickim konieczne jest odejście od wzorca kariery liniowej, który historycznie dopasowany jest do idealnego modelu „całkowitego poświęcenia” życia prywatnego dla kariery naukowej - wskazała dr Zuzanna Staniszewska.

Wyniki wstępnych badań pokazują, że doświadczenie macierzyństwa nie musi pozostawać w sprzeczności z wysokimi osiągnięciami akademickimi. - Przeciwnie, analizy i wywiady prowadzone z liderkami akademickimi pokazują, że przerwy lub zmiany tempa kariery związane z opieką mogą współistnieć z rozwojem ambitnych programów badawczych, budowaniem międzynarodowych zespołów i pełnieniem funkcji przywódczych, podważając dominujące wyobrażenia o „idealnym” przebiegu kariery naukowej konstruowanym jako wolny od zobowiązań opiekuńczych - wskazała dr Staniszewska. Dodała, że macierzyństwo jawi się w narracjach rozmówczyń jako istotny element tożsamości, który nie konkuruje z pracą naukową, lecz nadaje jej większą refleksyjność i sens.

Badaczka zwróciła uwagę na zjawisko określane jako „motherhood penalty” (kara za macierzyństwo). Termin ten opisuje systemowe konsekwencje posiadania dzieci, takie jak spowolnienie awansów czy niższe zarobki kobiet. Jednocześnie ojcowie często mogą liczyć na „fatherhood bonus” - ich rodzicielstwo jest postrzegane jako sygnał stabilności. - Kategorie te nie mają charakteru uniwersalnego ani jednolitego, lecz są wytwarzane i podtrzymywane przez określone sposoby opisywania i oceniania karier akademickich - zaznaczyła naukowczyni.

W debacie publicznej i akademickiej badaczki często stawiane są przed fałszywym dylematem „albo-albo”: albo rola zaangażowanej matki, albo pozycja wybitnej naukowczyni. Tymczasem uczestniczki badania wskazują na potrzebę przesunięcia narracji w stronę koncepcji motherhood enrichment, rozumianej jako wzbogacenie ścieżki zawodowej poprzez doświadczenia wynikające z macierzyństwa. Jak podkreśliła dr Zuzanna Staniszewska, taka perspektywa pozwala wyjść poza logikę deficytu i strat i otwiera przestrzeń do myślenia o rodzicielstwie jako źródle konkretnych kompetencji i sposobów działania w pracy akademickiej.

Respondentki zwracają również uwagę, że zanim zostały mamami, często miały tendencję do przyjmowania wszystkich powierzanych im zadań i oczekiwań zawodowych. Bycie matką nauczyło je zaś priorytetyzacji, stawiania granic, świadomego mówienia „nie” oraz odejścia od perfekcjonistycznych standardów na rzecz bardziej realistycznego i zrównoważonego podejścia do pracy.

W wypowiedziach respondentek pojawia się również wątek zmiany sposobu zarządzania czasem

pracy. Okazuje się, że ograniczona dostępność czasowa sprzyjała większej koncentracji, bardziej selektywnemu podejmowaniu zobowiązań oraz pracy w jasno wyznaczonych blokach.

Rozmówczynie PAP zaznaczyła, że doświadczenia kobiet-liderek w środowisku akademickim są wyraźnie zróżnicowane. Jak dodała, respondentki podkreślały, że możliwość łączenia macierzyństwa z intensywną pracą akademicką była w dużej mierze uzależniona od dostępności takiego wsparcia – zarówno partnerskiego, rodzinnego, jak i szerszych sieci społecznych.

Z wypowiedzi respondentek z różnych pokoleń wynika, że realia funkcjonowania matek w środowisku akademickim zmieniają się na korzyść. Obecnie rodzice coraz częściej mogą korzystać np. z mniejszych obciążeń dydaktycznych, możliwości pracy zdalnej czy wsparcia w planowaniu ścieżki kariery po powrocie z urlopu macierzyńskiego.

W badaniu uwzględniono także perspektywę mężczyzn.

Jak powiedziała dr Staniszevska, ojcowie wskazali na brak przestrzeni do dyskusji o ich roli opiekuńczej. Pojawiała się również refleksja nad widzialnością ojcostwa w codziennych praktykach akademickich i próby normalizacji faktu, że opieka nad dziećmi jest integralną częścią życia akademika. - Wypowiedzi te wskazują na rosnącą potrzebę uznania ojców jako równoprawnych rodziców, którzy chcą mieć swoje miejsce w debacie o rodzicielstwie i pracy w akademii - zauważyła badaczka.

Rozmówczynie i rozmówcy dr Staniszevskiej podkreślali przy tym potrzebę rozwiązań systemowych: tworzenia przyuczelnianych żłobków, pokojów do karmienia oraz lepszej komunikacji o już istniejących ułatwieniach, jak np. możliwość przedłużania grantów NCN w związku z urlopem macierzyńskim lub tacierzyńskim.

- Rozmowa o rodzicielstwie w akademii nie jest próbą zyskania nowych przywilejów, lecz warunkiem budowania sprawiedliwych instytucji, które odpowiadają na realne doświadczenia osób je współtworzących - podsumowała badaczka.

Projekt kierowany przez dr Zuzannę Staniszevską, realizowany jest w międzynarodowym zespole badawczym, we współpracy z dr Frederike Scholz (University of Applied Sciences Utrecht, Holandia), dr Joanną Szulc (Politechnika Gdańska) oraz prof. Mortenem Huse (BI Norwegian Business School, Norwegia).

Źródło: pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/32759.html>

23-06-2026

[Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy](#)

laboratoryjnej

Dostawca szkoleń aptaskil przygotowuje wykwalifikowanych specjalistów.

22-06-2026

Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią

Opracowanie strategii leczenia nowotworów odpornych na terapię.

22-06-2026

Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny

Pojazd powstał z myślą o udziale w zawodach inżyniersko-wyścigowych.

22-06-2026

Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne

W badaniach uczestniczyły polskie ośrodki.

22-06-2026

Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego

Wśród ukraińskich uchodźców.

22-06-2026

Życie seksualne coraz częściej przenosi się do świata technologii

Sfera ta rośnie szybciej niż wiedza o jej wpływie na ludzką seksualność.

22-06-2026

Przyjemnych snów życzy anestezjolog

Wystarczy przestrzegać protokołu znieczulenia.

22-06-2026

[Za mało siedzenia także może szkodzić](#)

Od lat lekarze i naukowcy powtarzają, że należy mniej siedzieć i więcej się ruszać.

Informacje dnia: [Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej](#) [Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią](#) [Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny](#) [Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne](#) [Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego](#) [Życie seksualne coraz częściej przenosi się do świata technologii](#) [Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej](#) [Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią](#) [Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny](#) [Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne](#) [Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego](#) [Życie seksualne coraz częściej przenosi się do świata technologii](#)

Partnerzy